.⊓

מסורת הש"ם

סמג עשין דרבנן א טוש"ע א"ח ס" שסה סעיף ג: מה ד ה מי" שם הלכה סמג שם טוש"ע

ו [שו"ע שם סעיף ה]: בזר ז מיי פ"כ מהלכות שאר אבות הטומאות

מו ח מיי׳ פי״ן מהלכות שבת הלכה יח סמג שם טוש"ע א"ח סי' (שסד (מעיף ד) נשקה סעיף גן:

> לעזי רש"י קביליי"א [קיביל"א]. יתד. וו. זיז.

רבינו חננאל (המשר) ראמ׳ במבוי שצידו אחד כלה לים וצידו אחד לאשפה ולא אמר בו ר' איסור, דהא קיימי מחיצות, היתר נמי לא אמר בו שמא תינטל אישפה מזה הצד, ויעלה הים שירטון מן . הצד האחר ונמצא מבוי שירטון. פר׳ צדדיו. .,. פי׳ ש. כדכתיב ויגרשו רפש וטיט. י שמגרש הים בזעפו על שפתו רפש וטיט ומתקבץ צל שפתו ועולה כמין גבשושית. וכשנח הים ונעשה קרקע מהלך לבני אדם לרה"ר. ואקשינן, ומי אישפה והתנן בסוף מסכת זו אשפה ברה"ר גבוהה י לא איסור ולא היתר. רבנז וחכמים אוסרין. ואמר רב כחכמים. נחמן הלכה יעלה הים שרטון .ההוא מבוי עקום דהוה בסורא כרכו בודיא. פי׳ מחצלת. אותיבו בשפתיה דמבוי. דאמר כמפולש דאי כרב צורת הפתח בעי. ואי כשמואל דאמר כסתום לחי מעליא או קורה בעיא. ואי נקש לשמואל מיהא שפיר דמי משום דאינה מחיצה הניטלת ברוח. פי' ואם תקע בבודיא זו יתד וחיברו בטיט שפיר דמי. שנפרץ במלואו. פי׳ נפרץ הכותל האמצעי כולו לחצר ונפרצה חצר כנגדו מותרת ומבוי אסור. מבוי אסור משום דהוא מפולש ירה״ר. אבל חצר מותרת אפילו לטלטל בה, דקיימ׳

. בוקעיו בה מותר לטלטל.

ולמאי דסליק אדעמין מעיקרא דבין עירבו ובין שלא עירבו פליגי. דאפילו בעירבו אסר רב וטעמא משום מפולש ודוקא נפרלה [חלר] כנגדו קאמר הא לאו הכי לא מיתסר מבוי משום בני חזר והא דרב יהודה דשמואל היא ושרי בעירבו כגון רחבה דלא בעיא עירוב ואע"ג דנפרלה רחבה כנגדו ואסר בלא עירבו גבי חזר אפילו לא נפרזה מדנקט רחבה ולא נקט חזר: בעירבו. דאיסורא משום פירזה שכנגדו היא: במאי פליגי. מאי טעמא דרב דחשיב ליה מפולש ומאי טעמא דשמואל דלא קרי ליה מפולש: בשלא עירבו. כי לא נפרזה מאי טעמא דשמואל

זורקין לה בשבת. משמע שהאשפה רחוקה מן הכותל ודרך למעלה מעשרה זורקין לה דהוו מקום פטור ואית דגרם שופכין:

לאן משנתנו היא זו חצר קטנה ובו'. וא"ל דקמ"ל דנראה מבחוץ ושוה מבפנים אינו נידון משום לחי דמתני׳ איכא לאוקמה בנכנסין כותלי קטנה לגדולה דאם כן הוי ליה לרב לפרושי מתני׳ דלא איירי בנכנסין או הוי ליה למימר בהדיא נראה מבחוץ אינו נידון משום לחי:

ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא בין שעירבו ובין שלא עירבו פליגי בעירבו במאי פליגי בשלא עירבו במאי פליגי בשלא עירבו פליגי בנראה מבחוץ ושוה מבפנים בעירבו קמיפלגי בדרב יוסף דאמר רב יוסף לא שנו אא שכלה לאמצע רחבה אבל כלה לצידי רחבה אסור אמר רבה הא דאמרת לאמצע רחבה מותר לא אמרן אלא יוה שלא כנגד זה אבל זה כנגד זה אסור אמר רב משרשיא הא דאמרת זה שלא כנגד זה מותר לא אמרן אלא י רחבה דרבים אבל רחבה דיחיד מנמון אינו נידון משוס למי: זימנין דמימלך עלה ובני לה בתים וה"ל כמבוי שכלה לה לצידי רחבה ואסור ומנא תימרא דשני לן בין רחבה דרבים

לרחבה דיחיד 6 דאמר רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק מעשה במבוי אחר שצידו אחד כלה לים וצידו אחד כלה לאשפה ובא מעשה לפני רבי ולא אמר בה לא היתר ולא איסור איסור לא אמר בה דהא קיימי מחיצות היתר לא אמר בה חיישינן שמא תינטל אשפה ויעלה הים שרטון ומי חיישינן שמא תינטל אשפה י והתנן אשפה ברשות הרבים גבוה י' מפחים חלון שעל גבה זורקין לה בשבת אלמא שני דבין אשפה דרבים לאשפה דיחיד הכא נמי שני בין רחבה דרבים לרחבה דיחיד ורבנן מאי אמר רב יוסף בר אבדימי תנא וחכמים אוסרין אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים איכא דאמרי אמר רב יוסף בר אבדימי תנא ה וחכמים מתירין אמר רב נחמן אין הלכה כדברי חכמים מרימר פסיק לה לסורא באוזלי מאמר חיישינן שמא יעלה הים שרטון . ההוא מבוי עקום דהוה בסורא כרוך בודיא אותיבו ביה בעקמומיתיה אמר רב חסרא הא לא כרב ולא כשמואל לרב דאמר תורתו כמפולש צורת הפתח בעי לשמואל דאמר תורתו כסתום הני מילי לחי מעליא אבל האי י כיון דנשיב ביה זיקא ושדי ליה לא כלום הוא ואי נעיץ ביה סיכתא וחבריה חבריה: גופא אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מבוי שנפרץ במלואו לחצר ונפרצה חצר כנגדו חצר מותרת ומבוי אסור אמר ליה רבה בר' עולא לרב ביבי בר אביי רבי לא משנתנו היא זו י חצר קטנה שנפרצה לגדולה גדולה מותרת וקטנה אסורה מפני שהיא כפתחה של גדולה אמר ליה אי מהתם הוה אמינא יי הני מילי היכא דלא קא דרסי בה רבים אבל היכא דקא דרסי בה רבים אימא אפילו חצר נמי והא נמי תנינא י חצר שהרבים נכנסין לה בזו ויוצאין לה בזו רה"ר למומאה "ורה"י לשבת אי מהתם הוה אמינא הני מילי זה שלא כנגד זה ארל

שכותל אורך המבוי שוה לאחד מכותלי אורך הרחבה ונראה כמבוי ארוך ומושך עד רה"ר שכנגדו מיחזי כמפולש ואסור: אבל זה כנגד זה. פרלת חלר כנגד המבוי אסור. והאי כנגדו דקאמר רב ואוקימנא טעמא דאיסור מבוי בשלא עירבו הא עירבו מותר האי כנגדו לאו דווקא אלא כל כותל שכנגדו קרי הכי ובנידי רחבה אפילו זה שלא כנגד זה אסור משום דכותל רחבה מאריך המבוי והוי כמבוי ארוך עד כותל (4) רחבה שכנגדו ואסור מידי דהוה אמבוי עקום שיש יותר מעשר בעקמומיתו דלכולי עלמא אסור [1.] ואע"פ שאין פתחיו מכוונין הכא נמי משנכנס לרחבה הרי כל רוחב הרחבה הוי עקמומית גדולה ורחבה הרבה ודמי כמבוי המפולש דרך עקמומית: ובני לה בחים. ברחבה ברוחב העודף על המבוי ומשוי כוחלי אורכה לכוחל אורך המבוי: לידו אחד ים ולידו אחד אשפה. וראשו אחד סתום כשאר מבוי וראשו אחר לרשות הרבים מתוקן בלחי וקורה: אשפה. גבוהה עשרה ויש[®] שפתו גבוה עשרה: ויעלה הים שרטון. של חול ואבנים אלל שפתו כי כן דרכו ומתקלר רוחב הים ונעשה קרקע כרוחב פרסה או יותר: ומי חיישינן כו'. הש"ס הוא דמפרש מלתיה דמנא תימרא ואזיל: זורקין לה בשבה. ולא חיישינן שמא תתמעט אשפה מעשרה ונמלא זורקין לרשות הרבים: לאשפה דיחיד. וההיא אשפה דרבי אשפה דיחיד הואי: ורבנן. שהיו בדורו של רבי מאי הוו אמרי ביה בההוא מבוי: פסיק <mark>ליה לסורא באוולי</mark>. הים היה סמוך לסורא מאחריה וראשי המבואות מפולשין לים והיה מרימר עושה רשחות ומכמורות לכל המבואות ולא רצה לסמוך על מחיצת הים: אמר שמא יעלה הים שירטון. ומטלטלי נמי במבואות כדמעיקרא: ש פסיק. מפסיק בינה לבין הים במחיצות אחלי: בודיא. מחללת: ואוסיבו ביה בעקמומיסיה. בני ראשו אחד עשו לחי לפתחן והמחללת לעקמומיתו ובני ראשו אחר לא עשו לפתחן לחי: הנ"מ נחי מעליא. כשיש לחיים משני ראשין. וללשון מורי° לריך עקמימותו לחי לבד מאותן שבשני ראשיו: סיכסא. קביליי"א בלע"ז: גופא א"ר ירמיה כו'. ואוקמה כשלא עירבו ואיסורא דמבוי משום דאסרי עליה בני החלר הוא: לא משנסנו היא. היתר חלר תנינא ואיסור מבוי תנינא: הזר קטנה שנפרצה. במלואה לגדולה גדולה מותרת ולא אסרי בני קטנה עילויה דלגבי גדולה פתח הוא דיש לה שיור מכאן ומכאן והוו כשתי חלירות ופתח אחד ביניהן דלא אסרן אהדדי ולקמן [ט:] מוקי לה בשאין קטנה רחבה יותר מעשר דאי יותר מעשר לא הוי פתח גבי גדולה: וקטנה אסורה. דלדידה לאו פתח הוא אלא פירצה ונעשית רשותן של בני גדולה שהרי נתערבה עמהן: א"ל. רב © היתר חצר אשמעינן ואע"ג דנפרלה בכוחל השני דדרסי רבים מרשות הרבים זו לרה"ר זו דרך חלר ומבוי דאי מהתם הוה אמינא משום דלא דרסי רבים דהא גדולה לא נפרלה בכותל השני: רה״ר לטו**מאה**. וספיקא טהור דהא ספק טומאה מסוטה גמרינן^ם ובסוטה בכי האי חלר לאו מקום ייחוד וסמירה הוא:

דאמר בני חלר אסרי ומאי טעמא דרב דאמר לא אסרי: בנראה מבחוץ ושוה מבפנים. דפליגי ביה אמוראי לקמן בפירקין (ד' ט:) איכא למאן דאמר נדון כנראה משני לדדין ואיכא למאן דאמר אינו נידון. והכא למי הנך גיפופי דאית לחזר העודפים על רוחב פירלת המבוי נראין מבחוץ לאותן העומדים בחלר ולא מיחזי כותל פרוך במלואו ויותר מעשר נמי לא הוי הלכך אע"ג דשוה מבפנים שהעומדין במבוי אין רואין אותו ונראה להם כותל פרוץ במלואו אפילו הכי לרב מהני הני גיפופי לשוויה פחחא לגבי מבוי כי היכי דמשוו ליה פתחא לגבי חלר והא דתנן" קטנה אסורה מוקים ליה רב בנכנסין כותלי קטנה לגדולה דליכא נראה מבחוץ והויא פרולה במלואה אבל הכא פיתחא הוא אף למבוי ולא אסרי בני חלר למבוי ואע"ג דשאר חלירות הפתוחות למבוי בפתח הגון ודאי אוסרות עליו זו הואיל ואינה רגילה בו שהרי סתום היה מתחלה אינה אוסרת עליו כדאמר בפ׳ מי שהוליאוהו (לקמן ד' מט.) שאינה רגילה בו מותר ושמואל סבר אין נידון משום שיור למבוי ופירצה היא ודיורי חלר אוסרין עליו אם לא עירבו: ונשעירנו. דחיקורה משום פירנה שכנגדו הוא פליגי בדרב יוסף דאמר לא שנו דאין לריך כלום אלא שכלה מבוי לאמצע רחבה דכיון דרוחבה של רחבה עודף על המבוי לכל לד נראה שהמבוי לרחבה כלה ואינו מושך עד רשות הרבים שכנגדו ולא אתי למישרי מפולש ורב סבר אפילו הכי כיון דהעומד במבוי רואה לב׳ ראשי רשות הרבים ובקעי רבים מרשות הרבים

זו לרשות הרבים זו דרך מבוי ורחבה

אסור: אבל כלה ללידי כחבה.

א) לקמן נט:, ב) שם ע"ש, ג' ר"ח אמר לא חיישינן . [וכ"ה גיר' הערוך בערך אולו ועי' במ"מ פי"ו מב. לג: ע"ש. ב) וח"ת מ"מ אמאי אילטריך למימר דמבוי וי"ל דקמ"ל דנראה מבחוץ אינו נידון משום לחי:. ו) לקמן כב: [טהרות פ"ו מ"י] תוספתה טהרות פ"ו ה"ה. ז) ולהמו לב.ז. ח) ול"ל יים], ט) [לייל לפני ד"ה אמר שמא], י) [לעיל ו. ד"ה מורתו כסתום], ל) וסוטה

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה אבל זה וכו׳ כמבוי ארוך עד כומל (רחבה) מו״מ ונ״ב ס״א איו זה: (ב) שם ד"ה אמר

מוסף רש"י

מעשה במבוי אחד. ראשו אחד פתוח לרה"ר יראשו אחד סתום, ושני לדדיו אחד ים וגידודיו נבוהים י'. ואחד אשחה יבתים וחלרות פתוחין לו בלופו אמלעי (לקמו צט:). לימו"ן בלע"ו, טיט לשפתיו . שמעלה ומתייבש ונעשה קרקע עולס (שם). חצר קטנה נדולה מותרת. להונים לעלמה ולא אסרי עלה בני קטנה (לקמן צב.). חצר שהרבים נכנסין לה. דרך פתחים או פרצות של עשל (לקמן כב:).

רבינו חננאל

ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא. דרב ביז עירבו לא עירבו אוסר, במאי לא עירבו אוסר, במאי פליגי. ואמרינן בשל(מ)א עירבו בנראה מבחוץ ושוה מבפנים, שמואל סבר הרי הוא לחי ומתיר, ורב סבר לא הוי לחי. בשעירבו פליגי במבוי שכלה לאמצע לרחבה, שמואל סבר לה כרב יוסף שמואל טבו לוו כוב יוסף דאמר אפילו פילוש מבוי כנגד פילושה של רוחבה כיון שהוא באמצע רוחבה ורב (יוסף) כרבה אפילו באמצע יאכו אכיר באכובכ רחבה זו כנגד זו אסור. רחבה לא אמרן שמותר רחבה דיחיד אסור. מאי טעמא זימנין דמימליך ומלי ליה האי אמצע רחבה בתי והוה ליה פילושא בצידי הרחבה. ואינה מוקפת כולה אלא יש לה פתח פתוח לרה״ר. יחבה ודורבים לרחבה